

НАУКОВИЙ ВІСНИК

ЧЕРНІВЕЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Рік заснування 1996

Випуск 712

Педагогіка та психологія

Збірник наукових праць

Чернівці
Чернівецький національний університет
2014

У збірнику вміщено наукові праці викладачів, докторантів, аспірантів, у яких висвітлюються актуальні проблеми історії та теорії педагогіки, соціальної педагогіки, дошкільного виховання, управління освітою.

Вип. 712. Педагогіка та психологія. – Чернівці: Чернівецький нац. у-т, 2014. – 208 с.

Naukovy Visnyk Chernivetsoho Universitetu: Zbirnik Naukoveh Prats. Vyp. 712. – Chernivtci, 2014. – 208 p.

Редколегія випуску:

Руснак І.С., доктор педагогічних наук (науковий редактор)

Іванчук М.Г., доктор психологічних наук (перший заступник наукового редактора),

Хомич Л.О., доктор педагогічних наук (заступник наукового редактора),

Бигар Г.П., кандидат педагогічних наук (відповідальний секретар),

Берека В.Є., доктор педагогічних наук,

Завгородня Т.К., доктор педагогічних наук,

Лисенко Н.В., доктор педагогічних наук,

Філіпчук Г.Г., доктор педагогічних наук,

Бурлачук Л.В., доктор психологічних наук,

Максименко С.Д., доктор психологічних наук,

Титаренко Т.М., доктор психологічних наук,

Васютинський В.О., доктор психологічних наук,

Коваленко А.Б., доктор психологічних наук,

Зварич І.М., доктор філологічних наук,

Кокощук Г.І., доктор медичних наук,

Петрюк І.М., кандидат педагогічних наук,

Радчук В.М., кандидат психологічних наук,

Друкується за ухвалою вченої ради
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Свідоцтво Міністерства України у справах преси та інформації
№ 15751-4223Р Серія КВ від 12.10.2009 р.

Загальнодержавне видання

Збірник входить до переліку наукових видань ВАК України
Постанова президії ВАК України від 26 травня 2010 р. №1-05/4
(Бюлетень ВАК України. – 2010. – № 6)

Перспективи подальших досліджень полягають у дослідженні успішності адаптації до професійної діяльності та прогнозуванні рівня професійної майстерності у подальшій педагогічній діяльності вчителів природничо-математичних дисциплін.

Список літератури

1. Адаптація учасників і молоді до трудової і навчальної діяльності. – Іркутск: Изд-во ИГПИ, 1986. – 122 с.
2. Гура С.О. Організаційно-педагогічні умови адаптації майбутніх інженерів-педагогів: дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Гура Світлана Олександрівна. – Харків, 2003. – 187 с.
3. Мороз А.Г. Професійна адаптація випускника педагогічного вузу: Дис. ... докт. пед. наук: 13.00.01. – / А.Г. Мороз, – К., 1983. – 459 с.
4. Педагогические условия совершенствования адаптационных процессов в вузе: Межвуз. тематич. сборник. – Барнаул: Изд-во Алт. ун-та. – 1988. – 119 с.
5. Сластенин В.А. Формирование личности учителя советской школы в процессе профессиональной подготовки / В.А. Сластенин. – М.: Просвещение, 1976. – 160 с.

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуті проблеми адаптації студентів до умов навчання у вищих навчальних закладах. Охарактеризовані періоди професійної адаптації майбутнього вчителя та їх суть. Проаналізовані труднощі, які зумовлюють процес адаптації першокурсників, та шляхи їх подолання. Визначені умови забезпечення адаптації майбутніх вчителів природничо-математичних дисциплін до роботи у загальноосвітніх навчальних закладах.

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрены проблемы адаптации студентов к условиям обучения в высших учебных заведениях. Дана характеристика периодов профессиональной адаптации будущего учителя и их сущность. Проанализированы трудности которые обуславливают процесс адаптации первокурсника, и пути их преодоления. Определены условия обеспечения адаптации будущих учителей естественно-математических дисциплин к работе в общеобразовательных учебных заведениях.

SUMMARY

The article deals with the problems of students' adaption to studying conditions in higher educational establishments. The periods of future teachers professional adaptation and their sense are characterized. The difficulties of the first-year students adaptation process as well as the ways to cope with them are analyzed. The conditions of future math's and sciences teachers' adaptation to their work in secondary school are defined.

УДК 37.378.004

Олександр Кучай
(Черкаси)

СВІТОВИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Постановка проблеми. Інформатизація освіти є нині однією з ключових умов, що визначає подальший успішний розвиток економіки, науки і культури в процесі впровадження комп'ютерних технологій. В

наш час спостерігається необхідність осмислення її місця і ролі в змінах, що відбуваються. Крім того, саме позицією особистості визначаються цілі та результати прогресу. Наприклад, у науковій діяльності пріоритетного значення нині набувають інтереси вченого, ставляться завдання забезпечення належних умов для організації досліджень з урахуванням особливостей людини, актуалізується проблема гуманітарного регулювання й управління наукою. З розширенням використання комп'ютерної техніки спостерігається тенденція до зростання потреби людини підсилити відчуття власної значущості. Отже, з одного боку, нам потрібні такі знання і навички, котрі можна енергійно й ефективно використовувати для подальшого розвитку науки, техніки, культури, для виявлення величезного потенціалу комп'ютерних технологій, а з іншого боку, – ці знання і навички мають стати гарантом суверенізації особистості заради якнайповнішої реалізації творчих ресурсів людини [2].

Аналіз останніх публікацій. Проблемою використання мультимедійних технологій та формування інформаційної культури майбутнього вчителя займалися такі науковці: Білоус В., Губерський Л., Гуревич Р., Коломієць А., Коновалова Л.І., Лапшина І., Лапінський В., Міна А., Скрипка К. та інші.

Виклад основного матеріалу. Інформаційна культура сьогодні стала культурою життєдіяльності в інформаційному суспільстві. Йдеться про вироблення оптимальної моделі розвитку науково-освітньої діяльності. Інформаційна культура студента складається з умінь не тільки здобути різноманітну інформацію, а й осмислити її та використати для саморозвитку, самоосвіти, виконання творчих завдань.

На формування інформаційної культури впливає багато факторів, в тому числі сім'я, засоби масової інформації, навчальні заклади (школа, ВНЗ). Процес підвищення рівня інформаційної культури, її вдосконалення продовжується впродовж усього активного життя людини. Важливо знати правила доступу до інформації, володіти культурою пошуку та відбору необхідних джерел, уміти користуватися ними, створювати якісно нову інформацію. У сучасному світі саме культура має найважливіший вплив на формування особистості. Вже нині формується особлива інформаційна культура суспільства, яка спирається на масове залучення до найсучасніших засобів інформації, до нових інформаційно-комунікаційних технологій людини, починаючи з дитинства за допомогою електронної (комп'ютерної) гри, персональних комп'ютерів, шкільної освіти.

Основою інформаційної культури особистості є знання про інформаційне середовище, закони його функціонування та розвитку, а головне – досконале вміння орієнтуватися в безмежному сучасному світі інформації.

Інформаційна культура особистості органічно пов'язана з особливостями інтелектуального розвитку. Чим більший внутрішній

світ людини, тим більше можливостей формування його високої інформаційної культури. Саме через це в багатьох економічно розвинутих країнах все більше уваги приділяється підвищенню освітнього та інтелектуального рівня населення. Інформаційна культура виступає засобом соціального захисту особистості, здатної до самостійного накопичення знань, зміни сфери діяльності, регулюванню особистої поведінки на основі всебічного аналізу ситуації.

Інформаційна культура є засобом захисту суспільства від непродуманих дій людини, гарантом того, що принципи рішення у будь-якій сфері – соціальній, економічній, технологічній приймаються лише після глибокого аналізу існуючої інформації [4, с. 27].

В останні роки спостерігається динамічне зростання застосування комп'ютерів в освіті. Особливо цікавим простором є педагогіка [18].

Розглянемо світовий досвід використання мультимедійних технологій, який свідчить про те, що інформаційний простір невинно змінюється. Ми живемо в новому інформаційному столітті. Все більша кількість людей відчуває потребу опрацювання постійно зростаючого обсягу інформації. Комп'ютерні й комунікаційні технології є проявами інформаційної революції. Стає зрозумілою зацікавленість педагогів, які займаються пошуками нових можливостей для творчого розвитку студентів за допомогою нових інформаційно-комунікаційних технологій навчання [7].

Як відомо, мультимедійні технології залежать від розвитку інформаційно-комунікаційних технологій у будь-якому відкритому демократичному суспільстві. Революційний вплив інформаційно-комунікаційних технологій стосується способу життя людей, їхньої освіти й роботи, а також взаємодії уряду та громадянського суспільства. Мультимедійні технології швидко стають життєво важливим стимулом розвитку світової економіки. Вони також надають можливість багатьом ініціативним індивідуумам, фірмам та спільнотам в усіх частинах земної кулі більш ефективно і творчо вирішувати економічні та соціальні проблеми.

У визначенні нового типу суспільства як інформаційного закладена ідея нової фази історичного розвитку економічно передових країн. Це не прихід якогось "пост промислового суспільства", а створення нового соціального зразка, який є наслідком "другої промислової революції", що ґрунтується на застосуванні мікроелектронної технології. Процес інформатизації охоплює всі сфери соціальної діяльності: від повсякденного життя до міжнародних зв'язків, від сфери дозвілля до виробничих відносин.

Передові держави світу вже давно зрозуміли, що мультимедійні технології є рушійним далекосяжних структурних змін, які забезпечують швидкий і водночас гуманістичний прогрес країни, її політики та економіки. Вони сягають набагато далі технічного прогресу в звичайному розумінні цього слова. Як уже зазначалося, нові мультимедійні технології відкривають широкі можливості для підвищення ефективності

роботи державних установ, поліпшення якості обслуговування громадян, підвищення рівня освіти і розширення її доступності, а також забезпечення конкурентоспроможності на світових ринках [1].

Дослідження форм та методів впровадження мультимедійних технологій у навчальний процес в загальноосвітніх навчальних закладів базується на об'єктивній закономірності розвитку та реформування освітніх систем та їх галузей, зокрема, галузі інформаційних та комунікаційних технологій, форм впровадження змісту освіти, що обумовлені національними, економічними, соціальними особливостями різних країн. З іншого боку, бурхливий розвиток технологій обумовив прискорення запровадження інновацій в навчально-виховний процес, особливо це стосується різноманітних форм інформаційного забезпечення навчально-виховного процесу, до яких відносять дистанційне навчання, мультимедійні технології, освітянську проектну діяльність, інші форми, які потребують детального дослідження, узагальнення досвіду та визначення тенденцій розвитку освіти на сучасному етапі.

Важливим є виявлення, аналіз та узагальнення досвіду країн ЄС та США. В таких країнах ЄС, як Велика Британія, Польща, Німеччина та ін., а також США розроблено й впроваджуються мультимедійні технології на всіх рівнях освіти [3].

Освітні реформи у країнах світу тісно пов'язані з впровадженням мультимедійних технологій у процесі навчання молодого покоління. Більшість країн світу стратегічним вважають забезпечення комп'ютеризованих робочих місць для учнів, оснащення шкіл новітнім поколінням різноманітних технологічних засобів для модернізації освітніх процесів, створення підґрунтя для набуття школярами необхідних навичок та компетентностей у сфері застосування ІКТ [3].

Мультимедійні технології складають частину обов'язкової загальної навчальної програми більшості європейських країн. Однією з найважливіших характеристик сучасного світу є, як відомо, стрімкий розвиток інформаційних технологій. Так, наприклад, в Греції інформаційні і комунікаційні технології є одним з обов'язкових предметів у початковій школі [3].

У Франції ще з 1998 року було проголошено державну програму „Підготовка до входження Франції до інформаційного суспільства” („Préparer l'entrée de la France dans la société de l'information”). Внаслідок цього, все більше науковців, у тому числі фахівців, що входять до складу Генеральної комісії з питань термінології (Commission générale de terminologie), а також Спеціалізованої комісії з питань термінології і неології в галузі інформатики і електронного обладнання (CSTIC – Commission spécialisée de Terminologie et Néologie de l'Informatique et Composants Electroniques) звертають увагу на лексику інформаційної галузі і джерела її поповнення [9].

У країні з 2002 року було прийнято Закон за №142501, у якому Інтернет і ІКТ оголошені першою життєвою необхідністю й основним засобом для побудови майбутнього нації. Відповідно до цього сьогодні на 99 % територій Франції є високошвидкісний доступ до Інтернету. Крім того, у Франції прийнято закон про головне завдання національної системи освіти – впровадження ІКТ в усі галузі освітнього процесу – від дитячого садка до навчання дорослих. Реалізуються національні проекти: «Ноутбук для кожного студента», «Створення електронного контенту» та ін. У 2008 році уряд Франції прийняв програму електронного навчання, що фінансується урядом, «100 % курсів у цифровій формі для 100 % учнів». Водночас держава гарантує доступ до цих ресурсів усьому населенню країни. Використовується переважно пропріетарне програмне забезпечення [6].

У Франції, починаючи з дошкільного віку, вихователі і вчителі починаютьчити дитину вміло використовувати інформаційну техніку [14].

Цікавим є досвід використання мультимедійних технологій Великою Британією, яка вийшла на 1 місце в Європі із забезпечення доступу викладачів до інформаційно-комунікаційних технологій, компетенції й мотивації їх до використання ІКТ в навчальному процесі. Частка таких викладачів складає 60,2 %. Наступний крок – глибоке оволодіння новою „електронною” педагогікою, яка передбачена урядовою стратегією розвитку освіти на 2008–2014 рр. Приділяється значна увага поширенню передового педагогічного досвіду. З цією метою розроблено систему «5Е» – Беріть участь, Досліджуйте, Пояснійте, Розробляйте, Оцінюйте (англ.: Engage, Explore, Explain, Elaborate, Evaluate), що репрезентує зразки передового педагогічного досвіду і містить опис критеріїв визначення якості навчання. Існує система загальнодоступних банків електронних засобів навчального призначення (ЕЗНП), як фінансованих державою, так і корпоративних.

Вимоги стандартів освіти (GCSE) в галузі, пов'язаній з ІТ, досить високі. Використання ІКТ для навчання розпочинається з початкової школи. Систематичне навчання предметів, подібних до інформатики, в різних закладах освіти розпочинається з другого – сьомого класу [6].

У Великій Британії існує національна стратегія щодо інформаційно-комунікаційних технологій, яка передбачила розвиток здатності вмілого та гнучкого їх використання, а також вироблення відповідних знань і умінь у навчальному процесі. Такий спосіб побудови процесу навчання потребує від студентів опанування набором специфічних умінь, серед яких найбільш важливими є: використання інформаційних джерел, аналіз та інтерпретація отриманої інформації; образне й гнучке використання технологій; аргументоване опрацювання інформації; критичне судження; творче мислення; уміння приймати рішення, робити огляд, модифікувати й оцінювати роботу.

Важливе місце в системі мультимедійного навчання займають технологічні засоби, які є основою інформаційних технологій. До них можна віднести: електронні видання та посібники; комп'ютерні навчальні системи; мультимедійний комплекс; аудіо- та відео навчальні матеріали; систему тестування; мережева Web-версію курсу [11].

У початкових класах у Великій Британії часто використовують Інтернет чи інтерактивні дошки. У початковій освіті цікавим способом вивчення матеріалу є використання мультимедіа технологій (показ на проєкторі дітям казок, віршиків, лічилок чи англійських пісень тощо) [17].

Британські науковці зазначають, що варто починати впровадження мультимедійних технологій у навчанні дітей з самих ранніх років, адже вони сприяють швидкому розвитку дитини [20].

У Німеччині сфера інформаційних технологій (ІТ-сфера) переживає справжній бум. За даними Федерального союзу інформаційної економіки, телекомунікації та нових медіа (ВІТКОМ), її загальний обіг нинішнього року зріс на 2,8 % і сягнув 152 мільярдів євро. В німецькій ІТ-сфері нині працює понад 80 тисяч фірм. Вони забезпечують роботою майже 900 тисяч осіб. І потреба у фахівцях продовжує зростати. Нині нараховується понад 40 тисяч незайнятих робочих місць [8]. Тому, підготовці спеціалістів, у тому числі і вчителів, упровадження мультимедійних технологій у навчання дітей, приділяється велика увага.

Варто зазначити, що упродовж останнього півстоліття в освіті США відбувався потужний розвиток мас-медійних навчальних технологій, що супроводжувався активізацією наукових досліджень з метою забезпечення теоретико-методологічного підґрунтя цього напрямку педагогічної діяльності.

У США університети мають тенденцію до застосування інноваційних технологій залежно від потреб, що диктуються рівнем промислового, економічного і соціального розвитку суспільства. За даними Національного центру статистики освіти США, понад 70% американських вищих навчальних закладів використовують інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання [10].

Цікавий і корисний досвід використання мультимедійних технологій у скандинавських країнах. Скандинавські країни цікаві передусім тим, що, не належачи до економічно високорозвинених великих держав, змогли, завдяки використанню досягнень ІКТ, значно посилити свої позиції у світовому господарстві. Нині Фінляндія, Швеція, Норвегія й Данія є світовими лідерами в галузі розбудови інформаційного суспільства. За індексами К-суспільства (суспільства, заснованого на знаннях), а також інтелектуальних активів ці країни впевнено входять до п'ятірки світових лідерів.

Зокрема, Швеція є лідером з інформаційних технологій. Про це свідчить найбільша кількість у цій країні телефонних ліній, комп'ютерів та

осіб, що користуються Інтернетом. Крім того, за разовим накладом щоденних газет Швеція посідає одне з провідних місць у світі.

Не відстає від Швеції й Норвегія. У Норвегії розуміють невідворотність становлення інформаційного суспільства, що закріплено в державній доктрині: «Інформаційна технологія дедалі більше впливатиме на всі сектори суспільства».

У Норвегії ідея створення всеосяжного плану дій у галузі інформаційно-комунікаційних технологій виникла як відповідь на ініціативу з боку ЄС, котрий наприкінці червня 2000 року прийняв План дій «Електронна Європа». Програма «eNorge» (електронна Норвегія) створена в рамках «Електронної Європи», але адаптована до норвезьких умов. Адже програмою передусім передбачена адаптація до умов розвитку власної країни. У цьому документі («eNorge») уряд Норвегії заявив, що має намір досягнути мети інформаційного суспільства та суспільства знань за всіма трьома головними вимогами, які повинні бути гарантовані: доступ – компетентія – впевненість [13].

Норвезька програма становлення й переходу до інформаційного суспільства «Краще використання інформаційної технології у Норвегії» близька за духом до фінської.

У норвезькій програмі акцентовано на тому, що «доступ до міжнародних мереж має бути встановлений для всіх університетів та інших освітніх установ». А також зазначено: «дистанційна освіта має пристосовуватися до необхідності індивідів набувати знання й навички з використання інформаційних технологій».

Крім того, відбувається так звана інформатизація всього суспільства. Інтернет і локальні з'єднання – це лише початок, дедалі більше людей спілкуються одне з одним, використовуючи ІКТ, у реальному часі, мають можливість не лише чути, а й водночас спостерігати за діями співбесідника. Державний сектор не є винятком. Про це свідчать статистичні дані програми дій «eNorge»: «У державному секторі більшість організацій та установ створили власні сторінки: 87% – державні установи; серед муніципалітетів та округів – 59%. Ключове завдання полягає в розвитку того, що ми називаємо інтерактивними й операційними системами, які уможливають опрацювання зв'язку з громадськістю цілковито в електронному вигляді» [12].

Отже, інформація, інформаційні та комунікаційні технології стають вагомим суспільним ресурсом розвитку країни. Значну питому вагу Норвегії становлять галузі економіки, які пов'язані з виробництвом знань, створенням і впровадженням у життя наукомістких, зокрема інформаційних технологій. Наука відіграє важливу роль у формуванні нового інформаційного суспільства, а інформаційно-комунікаційні технології є чинником підвищення якості життя населення.

У Фінляндії не зважаючи на те, що забезпеченість засобами ІКТ системи освіти практично 100%, тільки 30% фінських учителів використовують цифрові засоби комунікації на уроках (згідно звіту Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР)). Багато хто з них просто не розуміє, як технологічно інновації можуть змінити школу – адже у Фінляндії і без того одна з кращих систем освіти [6].

У Фінляндії на сьогодні реалізацію двох перших програм уже завершено, і до основних досягнень належать упровадження моделей інформаційного менеджменту в державному управлінні, інформатизація системи охорони здоров'я, координація зусиль із реалізації інформаційного суспільства між центральними органами влади та місцевим самоврядуванням. Завданням Стратегії розвитку інформаційного суспільства до 2015 року є розвиток так званого феномену Фінляндії. У стратегії підкреслюється роль технологій для поліпшення якості життя в країні. У ній заплановано: реформування структур державного управління; упровадження високошвидкісних мереж передачі даних; постійне стимулювання освіти; реформування трудового законодавства; реформування системи інновацій; поширення новітніх технологій серед малого й середнього бізнесу; участь у міжнародних програмах.

Фінляндія наполегливо й послідовно рухається у визначеному напрямі, й підтвердженням правильності обраного курсу є значне зростання частки інформаційних технологій, яка сьогодні становить близько 45% [12].

Цікавим є підхід до виокремленої проблеми у Данії. Тут пощастило вдало поєднати ефективне комерційне управління телекомунікаціями зі збереженням державного контролю за власністю й інформаційними потоками. В цій країні 1993 року було навіть створено окреме міністерство досліджень і комп'ютерної техніки, на яке покладено відповідальність за розробку концептуальних основ і стратегії переходу країни до інформаційного суспільства [12].

Підготовка вчителів є важливим компонентом запровадження мультимедійних технологій у контексті розвитку відкритої освіти у розвинених країнах Європи та світу. Так, у країнах, де ІКТ викладається як окремий предмет, або є засобом викладання інших, вчителям нерідко допомагають спеціальні асистенти, що супроводжують комп'ютерне забезпечення навчального процесу, що є досить розповсюдженою практикою у системі середньої освіти. Вплив мультимедійних технологій на навчальний процес, методи та технології, ефективність їх застосування широко досліджується вченими світу. Слід зазначити, що телебачення, радіо, комп'ютерна мережа є ефективним засобом навчання. Застосування мультимедійних технологій впливає на інтерес учня до навчання [21].

Великий польський педагог Януш Корчак стверджував, що професія вчителя особлива і жодна інша професія не порівнюється з нею [15].

Відомо, що вчитель відіграє специфічну і неповторну роль на дорозі життя учня як найвищий авторитет і зразок для наслідування. Від нього залежить відношення дитини до школи як освітньої інституції, до вчителя і шкільних обов'язків [17]. Особові ознаки вчителя а також його педагогічні компетенції дуже важливі, оскільки від них залежить розвиток дитини в сфері всіх сфер індивідуальності, отже не тільки в сфері інтелектуальних „розпоряджень”, але й також суспільних основ, засвоєних моральних цінностей, культури, здоров'я і фізичного розвитку [16].

Вбачаючи початок мультимедійної освіти у ранньому шкільному віці, зазначимо, що сучасний вчитель початкового навчання трактує процес навчання як дослідний процес, в якому учень самостійно шукає розв'язання поставлених задач. Такого учня може підготувати тільки творчий вчитель. Такий, який сприяє в роботі новаторським ідеям, відкритий на ідеї оточуючих, постійно збагачуючий свої знання і піднімає свої професійні компетенції. Робота творчого вчителя характеризується безперервним пошуком, дослідженням, експериментом, ангажуванням в реалізацію цілей освітнього процесу.

У розвитку інформаційного суспільства, процесів глобалізації економіки і культури, реформи освіти, а також самої природи вчительської професії, в якій знання і вміння, здобуті в процесі підготовки вчителя швидко виявляються недостатніми, принциповим є самовдосконалення, самонавчання і набуття педагогічних компетенцій вчителями початкової освіти [19].

Основним завданням педагога є підготовка нового покоління до життя в сучасних інформаційних умовах, до сприйняття і розуміння різної інформації, усвідомлення наслідків її впливу на психіку, оволодіння способами спілкування на основі невербальних форм комунікації і за допомогою технічних засобів і сучасних інформаційних технологій.

Формування інформаційної культури педагога ґрунтується на інформаційній освіті, головне завдання якої полягає в підготовці вчителів до життя і діяльності в сучасних інформаційних умовах, навчанні школярів сприймати, розуміти різноманітну інформацію, усвідомлювати специфіку її впливу на психіку [4, с. 21.].

Інформаційна культура вчителя становить певний рівень інформаційної компетентності спеціаліста, дає йому можливість самореалізації у процесі творчої інформаційної діяльності через використання інформаційних технологій, готує до самостійного продовження своєї освіти. Мультимедійні технології в навчальному закладі повинні стати як способом оптимізації навчально-виховного процесу, так і об'єктом для вивчення, для того, щоб майбутній фахівець міг оптимально їх використовувати.

Забезпечення необхідного рівня інформаційної культури фахівця не може бути метою тільки однієї навчальної дисципліни, необхідно

впровадження сучасних інформаційних технологій в усі дисципліни, що вимагає певного рівня професійної підготовки викладацького складу, його знайомства з потенційними можливостями цих технологій, умінням використовувати ці можливості в своїй практичній і науковій діяльності. Цей момент є досить актуальним і педагогічно значущим, так як студенти на ділі, тобто в процесі навчально-тренувальних занять, проведення наукових досліджень і т.д., повинні бачити і на собі випробовувати переваги та можливості сучасних інформаційних технологій [5].

Висновки. Підсумовуючи вищесказане можна зазначити, що у багатьох європейських країнах та країнах світу використовують мультимедійні технології в освіті для покращення і розвитку процесу виховання і навчання. У сучасному інформаційному суспільстві необхідним є підготовка великої частини вчительських кадрів до використання мультимедійних технологій.

Сьогодні мультимедійні технології – це один з перспективних напрямків інформатизації навчального процесу. В удосконаленні програмного та методичного забезпечення, матеріальної бази, а також в обов'язковому підвищенні кваліфікації викладацького складу вбачається перспектива успішного застосування сучасних інформаційних технологій в освіті. Викладач, який використовує комп'ютер, вносить у навчальний процес принципово нові пізнавальні засоби, тобто служить інструментом пізнання. Широке застосування сучасних мультимедійних технологій значно підвищують ефективність навчального процесу.

Досвід інформатизації систем освіти інших країн показав, що однією з умов успіху країни є формування у педагогів як професійної інформаційної культури, так і загальної інформаційної культури, осмислення її та використання для саморозвитку, самоосвіти, виконання творчих завдань учнів.

Список літератури

1. Губерський Л. В. Інформаційна політика України: європейський контекст: монографія / Л. В. Губерський, Є. Є. Камінський, Є. А. Макаренко та ін. – К.: Либідь, 2007. – 360 с.
2. Гуревич Р. Формування інформаційної культури майбутнього вчителя трудового навчання http://library.udpu.org.ua/library_files/zbmuk_nayk_praz_/2010/2010_2_21.pdf
3. Інформаційні та комунікаційні технології навчання в системі загальної середньої освіти зарубіжних країн: Навч.-метод. посіб. [Гриценчук О. О., Коневщинська О. Е., Кравчина О. Є., Лаврентьєва Г. П., Малицька І. Д., Овчарук О. В., Рождественська Д. Б., Сороко Н. В., Хитровська Ю. В., Іванова С.М., Шиненко М.А. За заг.ред. Овчарук О. В.]. – К.: (назва видавництва). – 2010. – 220 с.
4. Коломієць А. М., Лапшина І. М., Білоус В. С. Основи інформаційної культури майбутнього вчителя. Навчально-методичний посібник. – Вінниця: ВДПУ, 2006. – 88 с.
5. Коновалова Л. И. Роль современных информационных технологий в подготовке специалиста <http://michac.narod.ru/Konferencia/Matematika/Konovalova.doc>

6. Лагінський В. В., Міна А. С., Скрипка К. І. Міжнародні тенденції розвитку інформатизації освіти та підвищення її якості // Інформаційні технології і засоби навчання. 2010. №5 (19). Режим доступу до журналу: <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>

7. Лапчевська А. П. Створення мультимедійних середовищ засобами новітніх інформаційних технологій в процесі вивчення іноземних мов // Проблеми гуманізації навчання та виховання у вищому закладі освіти. Збірник статей за матеріалами науково-практичної конференції ІХ Ірпінських міжнародних педагогічних читань. Частина 1. – Ірпінь, 2011. – С. 176-184.

8. Медяний В. Інформаційні технології: Німеччина бере розгін 14.11.2012. <http://dw.de/p/16jEB>

9. Скарлупіна Ю. А. Лексика інформаційних технологій в сучасній французькій мові <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4763/1/skarlupina.voculaire.pdf>

10. Смелянська В. В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні іноземних мов у початковій школі США // Вісник Житомирського державного університету. Випуск 64. Педагогічні науки С. 140-144.

11. Статкевич А. Г., Інформаційно-комп'ютерні технології в системі дистанційного навчання Великої Британії <http://studentam.net.ua/content/view/7567/97/>

12. Чорногор Ярослав, Михайлюк Тетяна. Розвиток інформаційного суспільства у Скандинавських країнах // Віче: Журнал Верховної Ради України. №24, 2009 <http://www.viche.info/journal/1784/>

13. Better utilization of information technology in Norway. – <http://archive.bild.net/infosocnr.htm>

14. Bonar Jolanta. Wspieranie postawy twórczej uczniów (i nauczycieli) na tle ogólnych założeń programowych wczesnej edukacji we Francji // Problemy wczesnej edukacji. – Rok VII 2011. – Nr 1 (13). – S. 124-130.

15. Korczak Janusz. Jak kochać dziecko / Janusz Korczak ; red., posłowie i kalendarium Wiesław Theiss - Wyd. 4. – Warszawa : Jacek Santorski, 2003. – 139 s.

16. Nowak-Łojewska Agnieszka. Holenderskie pomysły na edukację dzieci w wieku wczesnoszkolnym // Problemy wczesnej edukacji. – Rok VII 2011. – Nr 1 (13). – S. 36-42.

17. Nowakowska-Siuta Renata. Mały człowiek – wielkie wyzwania. O nowych europejskich rozwiązaniach systemowych w zakresie wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej // Problemy wczesnej edukacji. – Rok VII 2011. – Nr 1 (13). – S. 71-77.

18. Oleś Elżbieta. Zastosowanie informatyki w pedagogice // Nauczanie początkowe. Kształcenie zintegrowane. – Rocznik XXIX (LI). – NUMER 3. – ROK SZKOLNY 2005/2006. Kielce. – S. 60-64.

19. Szkolak Anna. Kompetencje pedagogiczne nauczycieli wczesnej edukacji – relacja z badań własnych // Nauczyciel wczesnej edukacji: oczekiwania społeczne i praktyka edukacyjna [pod red. Jolanty Bonar]. – Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2011. – S. 91-103.

20. Szplit Agnieszka. Wycieczka po Londynie, czyli edukacja kulturowa z wykorzystaniem Internetu // Nauczanie początkowe. Kształcenie zintegrowane. – Rocznik XXXV (LVII). – NUMER 1. – ROK SZKOLNY 2011/2012. – Kielce. – S. 83-87.

21. Wiśniewska-Kin Monika. O rozdźwięku między kulturą edukacyjną w programach nauczania we wczesnej edukacji w Polsce i w New Jersey (USA) // *Problemy wczesnej edukacji*. – Rok VII 2011. – Nr 1 (13). – S. 62-70.

АНОТАЦІЯ

У статті розглядається світовий досвід використання мультимедійних технологій та формування інформаційної культури майбутнього вчителя. У багатьох європейських країнах та країнах світу використовують мультимедійні технології в освіті для покращення і розвитку процесу виховання і навчання. У сучасному інформаційному суспільстві необхідним є підготовка великої частини вчительських кадрів до використання мультимедійних технологій.

АННОТАЦИЯ

В статье рассматривается мировой опыт использования мультимедийных технологий и формирования информационной культуры будущего учителя. Во многих европейских странах и странах используют мультимедийные технологии в образовании для улучшения и развития процесса воспитания и обучения. В современном информационном обществе необходимо подготовка большей части учительских кадров к использованию мультимедийных технологий.

SUMMARY

The article deals with the global experience of using multimedia technologies and information culture formation of future teachers. In many European countries using multimedia technologies in education to improve the process and development of education and training. In today's information society, it is necessary to prepare a large part of teacher training for the use of multimedia technologies. Experience informatization of education systems in other countries has shown that one of the conditions for the success of the country is the formation of teachers as professional information culture and information of general cultural understanding and its use for self-development, self-education, creative tasks students.

УДК 37.378

Тетяна Кучай
(Черкаси)

МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У КРАЇНАХ ЄС

Постановка проблеми. Сучасний розвиток освітньої системи Великої Британії визначається законодавчо-нормативною базою, що була сформована впродовж останніх 20 років. До неї належать: Закон «Про реформу освіти» (1988 р.), згідно з яким провадиться структурне реформування всіх ланок освіти, метою якої є передача основних знань і навичок. Після прийняття названого закону Департамент освіти й науки країни організував спеціальні комісії, які представили, власне, навчальні програми, які вже на початку 90-х років почали впроваджувати в практику роботи. Більшість педагогів Великої Британії виступають за реформу змісту освіти, спрямованого на створення національних стандартів. Закон «Про стандартизацію шкільної освіти» (1998 р.) закріплює право уряду визначати державні вимоги до змісту освіти і вказує